

การศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชน รอบมหาวิทยาลัยอย่างสมดุล

A STUDY OF GUIDELINES FOR DEVELOPMENT OF THE
COMMUNITY AROUND THE UNIVERSITY

ชุตินา เมฆวัน¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปรอบพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษร่วมกับชุมชน และค้นหาศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา รวมถึงการหาแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างสมดุล โดยทำการศึกษาข้อมูลทั้งภาคเอกสารและภาคสนาม มีกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลอันประกอบด้วย กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสำรวจแบบสัมภาษณ์ทั้งชนิดมีโครงสร้างและชนิดไม่มีโครงสร้าง แบบสังเกต แบบสนทนากลุ่ม รวมถึงการถ่ายภาพ มีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และการนำเสนอผลการวิจัยเป็นแบบเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

ด้านสภาพทั่วไปของพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษและศักยภาพของชุมชนรอบมหาวิทยาลัย พบว่าพื้นที่รอบชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษปัจจุบันมีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองและมีการเปลี่ยนแปลงสภาพบริบทของชุมชนในหลายด้านทั้งชุมชนพื้นที่ขนาดใหญ่ และชุมชนพื้นที่น้อย ซึ่งมีสภาพบริบทและศักยภาพของชุมชนที่คล้ายคลึงกัน ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมวัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ

ด้านแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างยั่งยืนพบว่า ตั้งแต่มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เข้ามาก่อตั้งบริเวณใกล้กับชุมชนแห่งนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นในการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยฯ ให้ยั่งยืนจึงควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

¹ อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ด้านเศรษฐกิจควบคู่กันไปอีกทั้งในการพัฒนานั้นควรคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชนโดยเฉพาะผลกระทบในด้านลบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งการพัฒนาที่เหมาะสมควรเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบต่อเนื่องและมาจากการวางแผนการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่ และเป็นแผนการพัฒนาที่มองทุกๆด้านอย่างครอบคลุมและเท่าทันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบๆ มหาวิทยาลัยฯ อย่างยั่งยืนนั้นมีหลายประการแต่ที่สำคัญในปัจจุบันคือการคำนึงถึงปัญหาที่กำลังเผชิญและเชื่อมโยงถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการดำเนินการต่างๆควรเป็นการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งคนในชุมชนดั้งเดิมและผู้ที่มาอยู่อาศัย ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทและความร่วมมือในการหนุนเสริมและการสนับสนุนและผลักดันการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่องด้วย

นอกจากนี้ในการศึกษายังพบอีกว่าในปัจจุบันประเด็นการพัฒนาที่ชุมชนพื้นที่ใหญ่และพื้นที่น้อยเห็นว่ามีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนและต้องการให้เกิดการพัฒนาโดยเร็ว ประกอบด้วยการพัฒนา 1)ด้านการจราจร 2)ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 3)ด้านการศึกษา 4)ด้านสังคม และ5)ด้านเศรษฐกิจ

คำสำคัญ : การพัฒนา ชุมชนรอบมหาวิทยาลัย อย่างยั่งยืน

ABSTRACT

The objectives of research were: 1) to study the general situation of area around the area of Sri-sa-ked Rajabhat University, with collaboration from community, 2) to search for the community development potentiality as well as guidelines for Balanced development of community around Sri-sa-ked Rajabhat University. Both of documentary study, and field study were performed. The samples in data collection were the experts, practitioners, and related persons in community area around Sri-sa-ked Rajabhat University. The instruments using for data collection were: the Survey Form, the Structured Interview and Unstructured Interview, the

Observation Form, the Focus Group Discussion, the Photograph. Triangulation Technique was administered for data investigating. The research findings were presented in Descriptive Analysis Form.

The research findings found that:

For general situation of the surrounded area of Sri-sa-keed Rajabaht University as well as potentiality of surrounded community of the University, found that the area around community of Sri-sa-keed Rajabaht University in the present, was semi-city community. Recently, the situation as well as community context were changed in many aspects. Both of Panta-yai Community as well as Panta-noi Community had similar general situation, and potentiality of community regarding to the physical environment, social, cultural, and economic aspects.

For guidelines of sustainable community development of surrounded community of Sri-sa-keed Rajabaht University, found that since Sri-sa-keed Rajabaht University was built near this community, it had both of positive as well as negative impact on this area. Consequently, in order to develop the surrounded area of University to be sustainable, the development should be performed covering the physical, social, and cultural aspect. In addition, the potential effect which might be occurred with community, should be considered especially the negative impact including both of short term as well as long term. The adequate development should be performed systematically and continuously from appropriate developmental planning relevant to the area context situation, and developmental planning viewing every aspect by covering and keeping in pace with both of short term, and long term. There were various major guidelines for sustainable community development in surrounded area of the University. But, the importance in the present was to consider the problems one was facing, and the potential problems which might be occurred in future. Furthermore, the various kinds of implementation should be participatory developmental

implementation by every division as well as sector including the community people, and those who lived there. Both of Sri-sa-keed Rajabaht University, and related work offices should play their role as well as collaborate in promoting, supporting, and moving the community development around the University together with the community continuously as well.

Moreover, the findings also found that in the present, the issue of development at Panta-yai Community, and Panta-noi Community being viewed as important as well as emergently necessary, and to be quick developed including: 1) the Traffic aspect, 2) the Public Health and Environment aspect, 3) the Education aspect, 4) the Social aspect, and 5) the Economic aspect.

Key Words : Development, Community around the University, Balanced

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเป็น มหาวิทยาลัยที่ยกฐานะมาจาก “สถาบันราชภัฏศรีสะเกษ” ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2540 บนที่ดินสาธารณประโยชน์โนนบกบ้านตำบลโพธิ์ อำเภอมือเมือง จังหวัดศรีสะเกษ มีเนื้อที่ประมาณ 525 ไร่ 2 งาน 32 วา ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เป็น 1 ใน 5 โครงการ จัดตั้งสถาบันราชภัฏเพิ่มในระยะแรกของสำนักงานสภา สถาบันราชภัฏ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 - 2542 โดยมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2540 ซึ่งการจัดตั้งสถาบันราชภัฏศรีสะเกษ อยู่ภายใต้ของกฎเกณฑ์ของการจัดตั้งสถาบันราชภัฏใหม่ เนื่องจาก เป็นจังหวัดที่มีประชากรมาก และเป็นจังหวัดที่มีนักเรียนนักศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่ขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้จังหวัดศรีสะเกษยังเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงที่พัฒนาเป็นศูนย์กลางแห่งการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม และมีความ

พร้อมทั้งด้านที่ดินเพื่อการก่อสร้าง ปัจจุบันมีการดำเนินการภายใต้พันธกิจ การเป็น
แหล่งความรู้และที่พึ่งของท้องถิ่นและภูมิภาค เสริมสร้างคุณภาพ คน ครอบครัวย ชุมชน
สังคมไทย ให้เข้มแข็ง ยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พื้นที่
ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเดิมนั้นเป็นพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์ และ
เป็นแหล่งอาหารของชุมชน เนื่องจากเป็นที่ป่าที่เรียกว่าป่าโนนบักบัว ตำบลโพธิ์
อำเภอมือ จังหวัดศรีสะเกษ ในอดีตชุมชนให้เป็นพื้นที่แหล่งอาหารและการเก็บของป่า
รวมถึงการเลี้ยงสัตว์ แต่ปัจจุบันได้กลายเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มากกว่า 1 ทศวรรษแล้ว นับตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ได้รับการสถาปนาขึ้น
ในวันที่ 29 เมษายน 2540 จนถึงปัจจุบันรวมระยะเวลาเกือบ 15 ปี นั้นส่งผลให้เกิด
การขยายตัวของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ไม่เพียงแต่จะนำความเปลี่ยนแปลงด้านความเจริญ
ทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ได้นำความเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม
วัฒนธรรม และนำมาซึ่งปัญหาและผลกระทบด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ทางกายภาพสิ่งแวดล้อม
ชุมชนประสบปัญหาหมอกควันสิ่งแวดลอมด้านต่างๆ เช่น ปัญหาหยาบ ปัญหาการสร้าง
ค่านิยมแบบใหม่ที่แตกต่างจากวิถีชีวิตของชุมชนดั้งเดิม ค่านิยมด้านวัตถุที่เข้ามา
พร้อมกับกระแสวัฒนธรรมโลกาภิวัตน์ เช่น ค่านิยมที่พึ่งพา การเปลี่ยนรูปแบบการ
แต่งกายตามแฟชั่นสมัยใหม่ รวมถึงทัศนคติที่ขัดแย้งบางเรื่องของชุมชนรอบมหาวิทยาลัย
ราชภัฏศรีสะเกษต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เนื่องจากภาพความเปลี่ยนแปลง
และวิถีความเป็นอยู่ที่เกิดขึ้นนี้ มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ของชุมชนจนนำสู่ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้กลุ่มผู้ดำเนินการโครงการวิจัยจึง
มองเห็นแนวทางร่วมกันในการศึกษาพัฒนาการของชุมชนและปัญหาที่เกิดภายหลัง
การเข้ามาของมหาวิทยาลัยเพื่อตอบสนองการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชนที่ได้รับ
ผลกระทบจากการย้ายที่ตั้งมหาวิทยาลัย อันจะเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับพันธกิจ
และปณิธานของมหาวิทยาลัยที่มุ่งหวังเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของภูมิภาค
อาเซียนโดยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย มหาวิทยาลัย
แห่งคุณภาพ มหาวิทยาลัยแห่งการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ และเป็น
มหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการที่ดี ดังนั้น โครงการวิจัยรูปแบบการพัฒนาชุมชน
รอบมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน จึงเป็นโครงการนำร่องที่ ภายใต้วัตถุประสงค์ในการ
เข้ามาศึกษาสภาพปัญหา พร้อมแสวงหาวิธีการและกลยุทธ์ และรูปแบบการพัฒนา
ชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อย่างยั่งยืนต่อไป

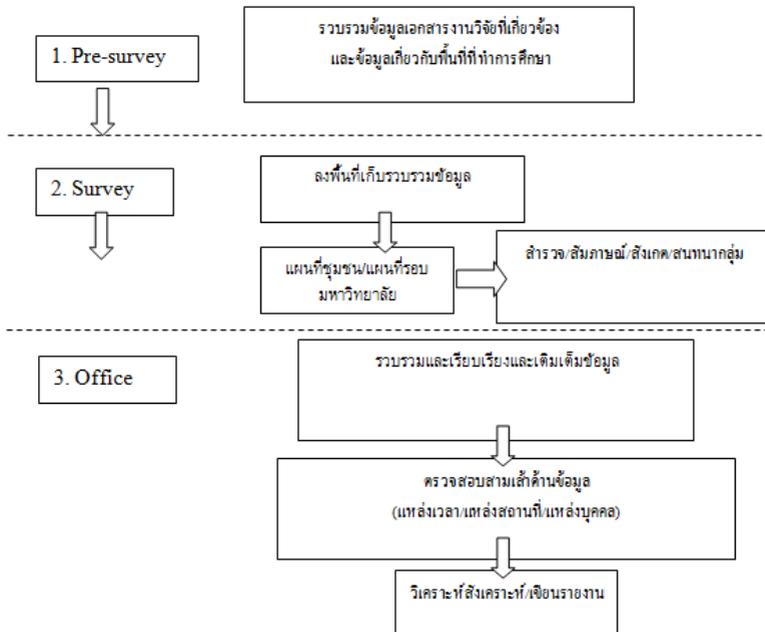

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปรอบพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษร่วมกับชุมชน และค้นหาศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยยึดหลักข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูล 3 ขั้นตอนที่เชื่อมโยงกัน ดังแผนภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนและการดำเนินงานการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัย

ผลจากการดำเนินการวิจัยพบดังนี้

1. สภาพทั่วไปของพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษและศักยภาพของชุมชนรอบมหาวิทยาลัย

1.1 สภาพทั่วไปของพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

พื้นที่รอบชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปัจจุบันมีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองโดยมีพื้นที่โดยทางด้านหน้าและด้านข้างทางทิศใต้ติดกับชุมชนพันทาใหญ่ และชุมชนพันทาน้อย ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นชุมชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่พื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ซึ่งอดีตที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเคยเป็นพื้นที่ป่าสาธารณประโยชน์ ที่ชุมชนเรียกว่า “ป่าโนนบกบ้ำ” ที่เคยเป็นพื้นที่เก็บของป่าและอาหารของชุมชน จนในปี 2540 จังหวัดศรีสะเกษ ได้มอบให้มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเข้ามาใช้เป็นสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยจนปัจจุบัน โดยสภาพทั่วไปของชุมชนพันทาใหญ่ ในอดีตก่อนการก่อตั้งมหาวิทยาลัยศรีสะเกษ เศรษฐกิจยังไม่ค่อยดี ประชาชนในอดีตเก็บของป่าในแบบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (โนนบกบ้ำ) เช่น เห็ด ของป่า ผักป่าเพื่อเอาไปขายในตลาดเพื่อยังชีพในครอบครัวของตนเอง ถนนหนทางไม่ค่อยสะดวก ทางเดินแต่เดิมก็เป็นทางเวียน เต็มไปด้วยป่ากร้าง แต่วิถีของชุมชนอยู่กันแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อยู่กันแบบเครือญาติ มีความสามัคคี และปองดองซึ่งกันและกัน และยังมีการประเพณี ความเชื่อ นับถือผี ทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา และจะมีบ้านเรือนประมาณ 50-60 หลังคาเรือนเท่านั้น

ปัจจุบันชุมชนรอบมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงสภาพและบริบทของชุมชนในหลายด้านโดยทั้งชุมชนพันทาใหญ่ และชุมชนพันทาน้อยนั้น ต่างมีสภาพบริบททั่วไปและศักยภาพของชุมชนที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจากการศึกษาพบดังนี้

1.1.1 ด้านกายภาพสิ่งแวดล้อม ชุมชนพันทาใหญ่และชุมชนพันทาน้อยปัจจุบันเป็นชุมชนกึ่งเมือง ซึ่งมีความเจริญเติบโตและมีการขยายตัวของธุรกิจร้านค้าต่างๆ และการสร้างอาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่บริเวณถนน โดยเฉพาะด้านหน้าและบริเวณด้านข้างทางออกของมหาวิทยาลัยสู่ถนนใหญ่ และเนื่องจากปัจจุบันชุมชนมีพื้นที่อยู่รอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จึงทำให้ชุมชนมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือธุรกิจบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนิสิตนักศึกษา หรือบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างต่อเนื่อง สภาพที่

พบเห็นในปัจจุบัน (ปี 2555) จึงพบว่าพื้นที่บางส่วนที่อยู่โดยรอบมหาวิทยาลัยจากที่เคยเป็นพื้นที่ว่างเปล่า หรือแอ่งกระทะที่ใช้ประโยชน์เพียงเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้ง กลับถูกปรับปรุง แต่งเติมและก่อสร้างเป็นที่อยู่อาศัย อาคารหรือสถานที่สำหรับทำธุรกิจการค้าหรือบริการ

1.1.2 ด้านสังคม วัฒนธรรม ในปัจจุบันประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์เป็นแบบสังคมเมืองมากขึ้น มีชีวิตต่างคนต่างอยู่มากขึ้น ความสัมพันธ์แบบเครือญาติจึงมีน้อยลง การรวมกลุ่มน้อยลง ระบบเครือญาติเริ่มหายไป เนื่องจากมีนายทุนเข้ามาซื้อที่ดิน ทำให้พื้นที่กระจายตัวออกจากพื้นที่เดิม ทำให้เกิดการไม่รู้จักกันภายในชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนมีจำนวนมากขึ้น อีกทั้งบางส่วนอพยพมาจากต่างถิ่นเพื่อทำธุรกิจ จึงทำให้คงเหลือความสัมพันธ์แบบเครือญาติคงไว้เฉพาะกลุ่มคนดั้งเดิมของชุมชน ปัจจุบันประชาชนในชุมชนจึงประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นคนพื้นถิ่นดั้งเดิม ที่โดยทั่วไปมีอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น แม่บ้าน งานก่อสร้าง ส่วนน้อยที่ประกอบอาชีพข้าราชการ และอาชีพธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย ธุรกิจหอพัก ร้านอาหารเสริมสวย ร้านอาหาร และส่วนที่ 2 เป็นประชาชนที่อพยพเข้ามาประกอบธุรกิจหลังจากที่มหาวิทยาลัยศรีสะเกษจัดตั้งขึ้น (ปี พ.ศ.2542) โดยคนทั้งหมดที่เข้ามาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เช่น ธุรกิจหอพัก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจร้านขายเครื่องสำอาง ธุรกิจร้านขายของทั่วไป ธุรกิจร้านถ่ายเอกสาร ธุรกิจร้านเกมส์และร้านอินเทอร์เน็ต ธุรกิจร้านเสริมสวย ธุรกิจร้านซ่อมรถ เป็นต้น และในด้านวัฒนธรรมชุมชนพันทาใหญ่และพันทาน้อยมีวัดที่ใช้ร่วมกันจำนวน 2 แห่ง คือวัดป่าศรัทธาธรรม (สายธรรมยุติ) และวัดพันทา (มหานิกาย) โดยวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนได้แก่ประเพณีฮีตสิบสอง อันประกอบด้วย 1) บุญเดือนอ้าย หรือบุญเข้ากรรม 2) บุญเดือนยี่ หรือบุญคุณลาน 3) บุญเดือนสาม หรือบุญข้าวจี่ 4) บุญเดือนสี่ หรือบุญพระเวส 5) บุญเดือนห้าหรือบุญสงกรานต์ 6) บุญเดือนหกบุญบั้งไฟ 7) บุญเดือนเจ็ด หรือบุญซำฮะ 8) บุญเดือนแปด หรือบุญเข้าพรรษา 9) บุญเดือนเก้า หรือบุญข้าวประดับดิน 10) บุญเดือนสิบหรือบุญข้าวสาก 11) บุญเดือนสิบเอ็ดหรือบุญออกพรรษา 12) บุญเดือนสิบสองหรือบุญกฐิน มีการเซ่นไหว้ปู่ตา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกันในชุมชนเป็นประจำทุกปี

1.1.3 ด้านเศรษฐกิจ ด้านเศรษฐกิจในชุมชน จากการศึกษาพบว่า เมื่อมีปริมาณคนเข้ามาอยู่อาศัยในชุมชนเพิ่มมากขึ้นก็ส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนที่ดีขึ้น ทั้งจากการประกอบอาชีพอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น แม่บ้าน งานก่อสร้าง การประกอบ

อาชีพข้าราชการ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เช่นค้าขาย ธุรกิจหอพัก ร้านเสริมสวย ธุรกิจหอพัก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจร้านขายเครื่องตุ้ม ธุรกิจร้านขายของทั่วไป ธุรกิจร้านถ่ายเอกสาร ธุรกิจร้านเกมส์และร้านอินเทอร์เน็ต ธุรกิจร้านซ่อมรถ เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ชาวบ้านพันทาใหญ่ที่เป็นคนพื้นถิ่นดั้งเดิมยังมีการประกอบอาชีพเหมือนเดิม แต่เมื่อมีบุคคลภายนอกเข้ามาลงทุนสร้างหอพัก ค้าขาย ทำให้ชุมชนพันทาใหญ่จากที่เคยมีความเอื้อเฟื้อกลายเป็นชุมชนที่ผลิตสินค้ามาขาย รายจ่ายมากกว่ารายรับ จากวิถีชีวิตแบบเดิมกลายเป็นวิถีชีวิตของสังคมเมือง ส่งผลต่อระบบความสัมพันธ์ของชุมชน ที่การเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือจากที่เคยเป็นครอบครัวใหญ่ก็กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวระบบเครือญาติเริ่มหายไป คนในชุมชนขาดความสามัคคี ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเห็นแก่ตัวขาดประชาธิปไตยขาดการมีส่วนร่วม

นอกจากนี้หากศึกษาผลกระทบตั้งแต่มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเข้ามาก่อตั้งบริเวณใกล้กับชุมชน จากการศึกษาพบว่าส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้

ผลกระทบด้านบวก นั้นพบว่ามีผลกระทบด้านบวกทางด้านเศรษฐกิจของชุมชนเป็นหลัก เนื่องจากมีผู้คนเข้ามาทำงาน ศึกษา หรืออยู่อาศัยเป็นจำนวนมากส่งผลให้มีความเจริญเข้ามาสู่ในชุมชนพันทาใหญ่ ทำให้กิจการร้านต่างๆ มากมายขึ้น เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของชำ ร้านซักรีด หอพัก ร้านอินเทอร์เน็ตและบริการอื่นๆ และส่งผลต่อทางเลือกด้านการประกอบอาชีพและการสร้างรายได้ของคนในชุมชน ทำการค้าขายได้กำไรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเจริญทางเศรษฐกิจมากทำให้ชุมชนในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ มากขึ้น เช่น ความสะดวกสบายด้านการสัญจรจากถนนมีความเจริญมากขึ้น ไปมาหากันสะดวกจากทางเดินเท้ากลายเป็นทางถนนรถวิ่ง

ผลกระทบทางด้านลบนั้นพบว่าการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษมาก่อตั้งใกล้บริเวณชุมชนทำให้ผู้คนเข้ามาศึกษาเป็นจำนวนมากส่งผลให้มีความวุ่นวายเกิดขึ้นทั้งปัญหาการจราจรติดขัดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา และมีปัญหาการลักขโมยส่งผลกระทบต่อการพักผ่อนเพราะต้องคอยระวังทรัพย์สินและถูกรบกวนจากเสียงต่างๆเกิดมลภาวะทางเสียง การทะเลาะวิวาท ปัญหาการจราจร ปัญหาอาชญากรรม การขโมยสิ่งของเกิดขึ้น เด็กติดยาเสพติด ค้ายาบ้า มีร้านเกมส์เพิ่มขึ้นเด็กติดเกม การทำมาหากินก็ลำบากมากขึ้น การเก็บเห็ดเก็บฟืนก็ไม่มี (เดิมชาวบ้านอาศัยเก็บเห็ด ฟืน ในพื้นที่ป่าโนนบักป่า ซึ่งเป็นพื้นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

ราชภัฏศรีสะเกษปัจจุบัน) ชุมชนเกิดปัญหาน้ำท่วมไม่มีการวางท่อระบายน้ำ นายทุน
ถมที่สร้างหอสูงกว่าถนน น้ำไหลจากที่สูงลงมาที่ต่ำทำให้หน้าท่วมบ้านเรือนชาวบ้าน
ทำให้เกิดความเดือดร้อนในชุมชนการก่อสร้างหอพักเป็นจำนวนมาก สภาพแวดล้อมเริ่ม
แย่ลง เพราะมีการถมที่ดินจึงทำให้มีฝุ่นเยอะ เริ่มไม่มีต้นไม้แบบในอดีตทำให้มีนายทุน
มาต่อแย่งซื้อที่บ่อยมีรถชนดินเยอะทำให้ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ อากาศไม่บริสุทธิ์ถนน
หนทางมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น บ้านเรือนติดกันมีรถมากมายกลายเป็นชุมชนกึ่ง
เมือง สภาพแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงป่าไม้ลดน้อยลง ชาวชุมชนพันทาใหญ่จะย้ายไป
อยู่ที่อื่นเมื่อชายที่

2. แนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่าง
ยั่งยืน

สำหรับแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
อย่างยั่งยืน นั้นจากเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าในการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยฯ
ให้ยั่งยืนนั้นชุมชนเห็นควรว่าควรมีการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยฯให้ยั่งยืนจึงควร
การพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ
ควบคู่กันและในการพัฒนานั้นควรคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับชุมชนโดย
เฉพาะผลกระทบในด้านลบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งการพัฒนาที่เหมาะสมควร
เป็นไปอย่างมีระบบระเบียบต่อเนื่องและมาจากการวางแผนการพัฒนาที่เหมาะสม
สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่รวมถึงจุดแข็งจุดอ่อนในปัจจุบันของพื้นที่ด้วย และใน
การพัฒนาชุมชนนั้นควรมีการวางแผนการพัฒนาที่มองทุกๆด้านอย่างครอบคลุมและ
เท่าทันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และนอกจากนี้คนในชุมชนเสนอว่าประเด็นการ
พัฒนาเหล่านี้มีบางประเด็นที่ชุมชนเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนและต้องการให้เกิด
การพัฒนาโดยเร็ว อันประกอบด้วย

1) ด้านการศึกษา

ควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนมีการศึกษาที่ดีกว่า
ปัจจุบันเนื่องจากข้อมูลของชุมชนพบว่าเยาวชนในชุมชนมีการศึกษาค่อนข้างต่ำ
เนื่องจากขาดโอกาสทางการศึกษา และอีกส่วนหนึ่งตัวเยาวชนเองไม่มีการชวนชวน
หาช่องทางในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยสถิติด้านการศึกษาในปี 2555 ของ
เยาวชนพบว่า จากจำนวนประชากรทั้งหมดจำนวน 512 คน มีจำนวน เยาวชน
จำนวน 14 คน ไม่ได้เรียนหนังสือ มีเยาวชนจำนวน 226 คน ได้รับการศึกษา
ในระดับประถมศึกษา และมีเยาวชนจำนวนเพียง 169 คน ที่ได้ศึกษาต่อในระดับ

มัธยมศึกษา และอีกเพียงประมาณร้อยละ 50 (84 คน) ที่มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับปริญญา ดังนั้นควรเปิดโอกาสในเรื่องการศึกษาให้มีการเรียนการสอนเท่าเทียมกัน

2) ด้านสังคม

ควรมีกิจกรรมหรือกระบวนการมีการลดปัญหายาเสพติด การดื่มสุราของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเยาวชนในชุมชนมีปัญหาด้านยาเสพติดโดยเฉพาะการดื่มเหล้าตั้งแต่อายุน้อยและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และนอกจากนี้ควรส่งเสริมด้านการดูแลผู้สูงอายุ และเรื่องการเคารพนัถือผู้สูงอายุ รวมถึงการส่งเสริมการทำบุญประจำปีเข้าวัดฟังธรรมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีความคิดกล้าแสดงออก รวมถึงจัดการเข้าค่ายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านวัฒนธรรม การให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน รวมไปถึงการมีผู้นำชุมชนช่วยกันเป็นหูเป็นตา สอดส่องดูแลชุมชน

3) ด้านการจราจร

ควรมีมาตรการหรือการพัฒนาด้านการจราจรที่ติดขัดโดยควรมีการจัดระเบียบจราจร (โดยเฉพาะในช่วงเช้า (เวลา 07.00-09.00) และช่วงเย็น (เวลา 16.00-17.00) เนื่องจากการจราจรปัจจุบันติดขัดและส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะเส้นทางสามแยก ทางไปมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เฉลี่ยอุบัติเหตุ 4-5 ครั้งต่อเดือน โดยอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากรถจักรยานยนต์ ชนกับรถจักรยานยนต์ หรืออุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์กับผู้คนในชุมชน ซึ่งสาเหตุหลักของอุบัติเหตุคือไม่มีสัญญาณไฟจราจร ถนนมีความคับแคบ ประกอบกับเป็นบริเวณสามแยกที่มีการจราจรคับคั่ง)

4) ด้านเศรษฐกิจ

ควรมีส่งเสริมด้านเศรษฐกิจให้กับคนในชุมชนโดยเฉพาะคนพื้นถิ่นดั้งเดิม (ที่มีประมาณร้อยละ 75 ของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนปัจจุบัน) ที่โดยทั่วไปมีอาชีพไม่แน่นอน เช่น รับจ้างทั่วไป แม่บ้าน งานก่อสร้าง เพิ่มมากขึ้น ทั้งในเรื่องการอบรมอาชีพเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย

5) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ควรมีการรณรงค์ มีการเล่นกีฬา ออกกำลังกายเพื่อให้คนในชุมชนร่างกายแข็งแรง และอีกส่วนหนึ่งไม่นิยมออกกำลังกายเนื่องจากภาระงานหรือความไม่ตระหนัก อีกทั้งในชุมชนควรมีมาตรการในเรื่องฝุ่นละอองที่ปัจจุบันเกิดเป็นมลภาวะ

ทางอากาศ รวมถึงมลพิษทางเสียงที่ปัจจุบันกำลังสร้างปัญหาให้กับชุมชนเป็นอย่างมาก รวมไปถึงการแก้ปัญหาเรื่องน้ำท่วมโยการวางท่อระบายน้ำ

ส่วนบทบาทของมหาวิทยาลัยทางชุมชนยังเห็นว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษนั้นชุมชนเห็นว่าน่าจะมีบทบาทและความสำคัญในการส่งเสริม และการสนับสนุน การพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยในหลายประเด็น ดังนี้

- 1) ช่วยในเรื่องทุนหรืองบประมาณในการส่งเสริมในการประกอบอาชีพ
- 2) ช่วยในเรื่องการส่งเสริมการร่วมกลุ่มสหกรณ์ร้านค้าชุมชน กลุ่มสตรี เพื่อให้เกิดการพัฒนาคนและการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน
- 3) ช่วยในด้านการบริการ วิชาการ และวิชาชีพให้กับชุมชน นำองค์ความรู้หรือวิทยากรมาทำการอบรมอาชีพเสริมและช่วยพัฒนาอาชีพที่คนในชุมชนทำอยู่ให้ดียิ่งขึ้น
- 4) ช่วยด้านโอกาสการศึกษาของคนในชุมชน เช่นการส่งเสริม การศึกษาให้แก่คนในชุมชนเช่นมีช่วยสอนหนังสือเพิ่มเติม ให้เด็กในชุมชน ในวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ
- 5) ช่วยในเรื่องการส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุ
- 6) ช่วยในเรื่องการรณรงค์ในเรื่องยาเสพติด เครื่องดื่มที่ใสแอลกอฮอล์ เพื่อลดและป้องกันไม่ให้มีความรุนแรงในชุมชน
- 7) ช่วยในเรื่องจัดวิทยากรมาให้ความรู้ปลูกฝังความสามัคคีการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นส่งเสริมให้คนในชุมชนมีประชาธิปไตยมากขึ้น
- 8) ช่วยในเรื่องการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน และในเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่นจัดการเข้าค่ายแลกเปลี่ยนความคิดทางด้านวัฒนธรรม การให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน การจัดอบรมเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีความคิดกล้าแสดงออก เป็นต้น

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบๆมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน นั้นจะพบว่ามีหลายประการแต่ที่สำคัญในปัจจุบันคือการคำนึงถึงปัญหาที่กำลังเผชิญและเชื่อมโยงถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการดำเนินการต่างๆ

ควรเป็นการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งคนในชุมชนและผู้ที่มาอยู่อาศัย โดยเฉพาะบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆควรจะมีบทบาทและความร่วมมือในการหนุนเสริม และการสนับสนุน และผลักดันการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่องด้วย

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาศาสามารถสรุปผลการวิจัยและนำมาอภิปรายผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

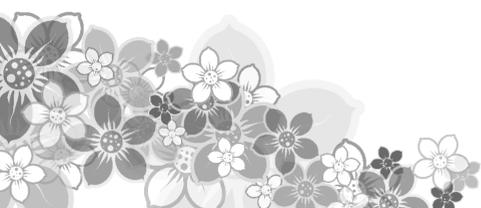
สรุปผลการศึกษาวิจัย

ด้านสภาพทั่วไปของพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษและศักยภาพของชุมชนรอบมหาวิทยาลัย พบว่าพื้นที่รอบชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปัจจุบันมีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองปัจจุบันชุมชนรอบมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงสภาพและบริบทของชุมชนในหลายด้านโดยทั้งชุมชนพันทาใหญ่ และชุมชนพันทาน้อยนั้น ต่างมีสภาพบริบททั่วไปและศักยภาพของชุมชนที่คล้ายคลึงกันดังนี้

1.1 ด้านกายภาพสิ่งแวดล้อม ชุมชนพันทาใหญ่และชุมชนพันทาน้อย ปัจจุบันเป็นชุมชนกึ่งเมือง ซึ่งมีความเจริญเติบโตและมีการขยายตัวของธุรกิจร้านค้าต่างๆ

1.2 ด้านสังคม วัฒนธรรม ในปัจจุบันประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์เป็นแบบสังคมเมืองมากขึ้น มีชีวิตต่างคนต่างอยู่มากขึ้น ความสัมพันธ์แบบเครือญาติจึงมีน้อยลง การร่วมกลุ่มน้อยลง ระบบเครือญาติเริ่มหายไป

1.3 ด้านเศรษฐกิจในชุมชน จากการศึกษาพบว่าเมื่อมีปริมาณคนเข้ามาอยู่อาศัยในชุมชนเพิ่มมากขึ้นก็ส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนที่ดีขึ้น ทั้งจากการประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น แม่บ้าน งานก่อสร้าง การประกอบอาชีพข้าราชการ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เช่นค้าขาย ธุรกิจหอพัก ร้านเสริมสวย ธุรกิจหอพัก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจร้านขายเครื่องตี้ม ธุรกิจร้านขายของทั่วไป ธุรกิจร้านถ่ายเอกสาร ธุรกิจร้านเกมส์และร้านอินเทอร์เน็ต ธุรกิจร้านซ่อมรถ

ด้านแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างยั่งยืน

สำหรับแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างยั่งยืน นั้นจากเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ตั้งแต่มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเข้ามาก่อตั้งบริเวณใกล้กับชุมชนนี้ส่งผลกระทบต่อท่านทั้งด้านบวกและด้านลบ ประเด็นในการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยฯให้ยั่งยืนนั้นชุมชนส่วนใหญ่เห็นควรว่าควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้านควบคู่กันไปอีกทั้งยังมีบางประเด็นการพัฒนาเหล่านี้มีบางประเด็นที่ชุมชนเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนและต้องการให้เกิดการพัฒนาโดยเร็วอันประกอบด้วย

- 1) ด้านการศึกษา คือควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนมีการศึกษาที่ดีกว่าปัจจุบัน
- 2) ด้านสังคมควรมีกิจกรรมหรือกระบวนกรมีการลดปัญหายาเสพติด การดื่มสุราของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเยาวชนในชุมชนมีปัญหาด้านยาเสพติด ส่งเสริมด้านการดูแลผู้สูงอายุ และเรื่องการเคารพนับถือผู้สูงอายุ รวมถึงการส่งเสริมการทำบุญประจำปีเข้าวัดฟังธรรมอย่างต่อเนื่อง
- 3) ด้านการจราจร ควรมีมาตรการหรือการพัฒนาด้านการจราจรที่ติดขัดโดยควรมีการจัดระเบียบจราจร (โดยเฉพาะในช่วงเช้า (เวลา 07.00-09.00) และช่วงเย็น (เวลา 16.00-17.00)
- 4) ด้านเศรษฐกิจ ควรมีส่งเสริมด้านเศรษฐกิจให้กับคนในชุมชนโดยเฉพาะคนพื้นถิ่นดั้งเดิม (ที่มีประมาณร้อยละ 75 ของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนปัจจุบัน) ที่โดยทั่วไปมีอาชีพไม่แน่นอน เช่น รับจ้างทั่วไป แม่บ้าน งานก่อสร้างเพิ่มมากขึ้น ทั้งในเรื่องการอบรมอาชีพเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย
- 5) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ควรมีการรณรงค์ มีการเล่นกีฬา ออกกำลังกายเพื่อให้คนในชุมชนร่างกายแข็งแรง อีกทั้งในชุมชนควรมีมาตรการในเรื่องฝุ่นละอองที่ปัจจุบันเกิดเป็นมลภาวะทางอากาศ รวมถึงมลพิษทางเสียง รวมไปถึงการแก้ปัญหาเรื่องน้ำท่วมโดยการวางท่อระบายน้ำ

โดยแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างยั่งยืนนั้นมีหลายประการส่วนหนึ่งต้องคำนึงถึงปัญหาที่กำลังเผชิญและมองถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการดำเนินการต่างๆควรเป็นการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งคนในชุมชนและผู้ที่มาอยู่อาศัย ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ศรีสะเกษควรจะมีบทบาทและความสำคัญในการส่งเสริม และการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ด้านสภาพทั่วไปของพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษและศักยภาพของชุมชนรอบมหาวิทยาลัย ปัจจุบันมีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองปัจจุบันชุมชนรอบมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงสภาพและบริบทของชุมชนในหลายด้านโดยทั้งชุมชนพื้นที่ใหญ่ และชุมชนพื้นที่น้อยนั้น ต่างมีสภาพบริบททั่วไปและศักยภาพของชุมชนที่คล้ายคลึงกัน คือ 1. ด้านกายภาพสิ่งแวดล้อม 2. ด้านสังคม วัฒนธรรม และ 3. ด้านเศรษฐกิจ

ด้านแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างยั่งยืนนั้นจากเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ตั้งแต่มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเข้ามาก่อตั้งบริเวณใกล้กับชุมชนนี้ส่งผลกระทบต่อท่านทั้งด้านบวกและด้านลบ และประเด็นในการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยฯให้ยั่งยืนนั้นชุมชนส่วนใหญ่เห็นควรว่าควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้านควบคู่กันไปอีกทั้งยังมีบางประเด็นการพัฒนาเหล่านี้มีบางประเด็นที่ชุมชนเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนและต้องการให้เกิดการพัฒนาโดยเร็ว อันประกอบด้วย 1) ด้านการศึกษา 2) ด้านสังคม 3) ด้านการจราจร 4) ด้านเศรษฐกิจ และ 5) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โดยแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบๆมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษอย่างยั่งยืนนั้นมีหลายประการส่วนหนึ่งต้องคำนึงถึงปัญหาที่กำลังเผชิญและมองถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการดำเนินการต่างๆควรเป็นการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งคนในชุมชนและผู้ที่มาอยู่อาศัย ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะมีบทบาทและความร่วมมือในการส่งเสริมและการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ วิศัลย์ โฆษิตานนท์ และคณะ ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาสำนักสาธารณะของประชาชนในชุมชนเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่พบว่ารูปแบบการพัฒนาสำนักสาธารณะของประชาชนในชุมชนเมือง พบว่า ประกอบด้วย แนวทางและกลวิธี ซึ่งมีแนวทางที่สำคัญ 8 ประการคือ 1. การสร้างข้อตกลงร่วมกัน 2. การสร้างกระบวนการเรียนรู้ 3. การสร้างและส่งเสริมผู้นำ 4. การรวมกลุ่ม หรือจัดตั้งองค์กรของประชาชน 5. การรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน 6. การบริหารจัดการในชุมชน 7. การจัดกิจกรรม

ในชุมชน 8. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอกในการพัฒนา และ สอดคล้องกับการศึกษาของชลธี เจริญรัฐ ที่ทำการศึกษาเรื่องการเสริมสร้างความ เข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนพบว่า 1) ด้านการจัดการ ชุมชนพบว่ามีการจัดตั้งกลุ่มให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อการวางแผน การดำเนินงาน และการแก้ไขอุปสรรค ปัญหาของชุมชนคือการขาดงบประมาณ ขาดเงินทุนใน การประกอบอาชีพ การขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินและการขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน 2) ด้านการวางแผนชุมชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐบาลและสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการวางแผนงานชุมชนระยะ 5 ปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยความรู้ด้านต่างๆแก่ประชาชน แผนพัฒนาเส้นทางคมนาคม แผนพัฒนา แหล่งน้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร การตรวจสอบกิจกรรมของแผนต่างๆ 3) ด้านการพัฒนาชุมชนพบว่ามีปรับปรุงถนนในเขตหมู่บ้านให้เป็นถนนคอนกรีต หรือถนนลาดยาง การปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การปรับปรุงระบบประปา ประจำหมู่บ้านเพื่อการบริโภคและการเกษตร การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชน การแก้ไขปัญหาขยะและความสะอาดของชุมชน การเสริมสร้างการรวมกลุ่มและ ความสามัคคี

เอกสารอ้างอิง

- ชลธี เจริญรัฐ.(2545). การวิจัยเรื่องโครงการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และเศรษฐกิจฐานราก ตำบลหนองไฮ อ. เมือง จ. อุดรธานี. คณะวิทยาการจัดการ.มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- วิศัลย์ โฆษิตานนท์ และคณะ.(2549). การพัฒนาสำนึกสาธารณะของประชาชน ในชุมชนเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ด.พัฒนาลังคม). มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร (สำเนา)